

функціональних молочно – белкових пастообразных продуктів и кисло-молочних напоїв. В зв'язи з чим, спеціалістами переробляючої і харчової промисловості и Управління державного санітарно- епідеміологічного нагляду проводяться науково – дослідницькі роботи по розробці науково обґрунтованих рецептур и безотходної технології виробництва нових видів молочно-белкових продуктів из обезжиреного молока и кисло-молочних напоїв из пахты, с використанням ферментів и біопрепаратів, наповнителей харчового походження и біологічно – активних добавок функціонального призначення.

Таким образом, створення и впровадження вітчизняних високоякісних молочно-продуктів харчування из вторичного молочно-сировини відповідних сучасним вимогам науки о харчуванні, має не тільки народногосподарське, но и екологічне значення, так як воно є однією из заходів по захисту навколишнього середовища.

---

УДК:615.8:636.1.088:616.831-009.7

*Федоренко В.А., студент III СП курсу, напрям підготовки ТВППТ,*

*Науковий керівник – Ліскович В.А., кандидат с.-г. наук, доцент*

*Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна*

## **ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ ЦЕРЕБРАЛЬНОГО ПАРАЛІЧА У ЛЮДЕЙ ЗА ДОПОМОГОЮ ІПОТЕРАПІЇ**

Важливість даної роботи зумовлена значним зростанням кількості людей з особливими потребами на теренах України, зокрема через інвалідизацію з народження через неврологічні захворювання. Значне збільшення кількості хворих з церебральним паралічем потребує нових підходів для підвищення ефективності процесу відновної терапії. В сучасних підходах закордонних дослідників до відновної терапії осіб з церебральним паралічем часто фігурує лікувальна верхова їзда – іпотерапія (від грецької *Hippos – кінь*), а в роботах українських дослідників використання цього методу згадується рідко.

Застосування методу іпотерапії може значно підвищити ефективність використання відновного комплексу, з поєднанням різних методів реабілітації.

Актуальність роботи зумовлена слабким розвитком застосування методу іпотерапії в медичних та реабілітаційних установах України.

Метою роботи є поглиблене вивчення впливу застосування методів іпотерапії на організм людини.

Принципова відмінність іпотерапії від всіх інших видів лікувальної фізкультури полягає в тому, що тут, як ніде більш, забезпечується одночасне включення в роботу практично всіх груп м'язів тіла вершника. Причому це відбувається на рефлекторному рівні, оскільки, сидячи на коні, рухаючись разом з ним і на ньому, пацієнт протягом всього сеансу інстинктивно намагається зберегти рівновагу, щоб не впасти з коня, тим самим спонукає до активної роботи як здорові, так

і уражені хворобою м'язи свого тіла. Іпотерапія впливає на організм людини через два могутніх чинники: психогенний і біомеханічний.

Психогенний чинник складається зі спілкування з живим організмом конем, великою, темпераментною і сильною твариною, володіння і управління яким дає хворому відчуття перемоги, покори йому такої величезної могутньої істоти, а також почуття переваги над навколишніми, що стоять внизу, на землі. Крім цього, необхідно враховувати враження, що викликаються незвично великим простором навколо хворого, які дозволяють йому відчувати себе вільним, розкритим.

Біомеханічний чинник сприяє створенню у хворих нових рефлексів, розвитку рівноваги, координації рухів. Розвиток рівноваги супроводжується в організмі розвитком симетрії, а саме симетричного розвитку м'язів тулуба, кінцівок, суглобово-зв'язкового апарату, тобто усього опорно-рухового апарату, а також симетричних внутрішніх органів. В той самий час, вироблення балансу вершника на коні на різному аліри сприяє виникненню і закріпленню нових умовних і безумовних рефлексів.

Церебральний параліз – одна з частих і тяжких патологій. Ця патологія характеризується аномальними моторними актами. Для нього характерна підвищена чутливість і порушення функції руху різної форми та тяжкості а також-розумова відсталість.

Унікальність іпотерапії відбувається за рахунок поєднання багатьох чинників. Біомеханічний вплив – через коливання від тулуба коня на тулуб вершника (різноспрямовані) вплив на ЦНС, температурний режим (кінь тепліший), масаж за рахунок рухів коня і різних положень тулуба вершника (лежачи на спині, наприклад), позитивного психотерапевтичного ефекту від спілкування хворої дитини з конем, різноманітних психокорекційних ігор, тощо.

Підготувати коня для іпотерапії може лише професіонал-кінотник, який знає, що кінь, який лікує, повинен бути сам абсолютно здоровим, а також добродушним і слухняним і повністю довіряти людям. Доведено, що за цими характеристиками кращими є такі породи коней: гуцульська, арабська, ново-олександрівська вагозвна та інші з сильним врівноваженим типом вищої нервової діяльності. Підбирають коней старшого віку (7-10 років) переважно меринів і кобил, які мають характерний екстер'єр: невисокі, розтягнуті, з широкою спиною, з кроком на рисі – 80-90 см, крок – 68-76 см, міцні кінцівки, але основне – врівноважений норов.

Метод іпотерапії поєднує фізичну і психоемоційну реабілітацію з тренуванням соціальних, комунікативних, когнітивних і мовних навичок.

Між вершником та його конем налагоджуються близькі дружні стосунки, що дуже важливо для невпевнених у собі і самотніх людей. Особливо ж – для дітей, які страждають на аутизм.

Крім сприятливої дії на опорно-руховий апарат і вестибулярний апарат, верхові прогулянки сприяють зміцненню нервово-психічного стану, знижують ризик гіпертонічної хвороби та інфаркту міокарда.

Застосування методів іпотерапії, викликають суттєвий позитивний вплив на організм людини, але мають вузьке розповсюдження на теренах України, що відповідно потребує більшого поширення.

В основі впливу на організм пацієнта, при застосуванні іпотерапії, є біомеханічний, психогенний та температурний механізми. На нашу думку подальші дослідження у даному напрямку є вельми перспективними і необхідними. Вони мають бути пов'язані з розробкою та застосуванням найбільш ефективних корекційно-оздоровчих програм з використанням методу іпотерапії при патологіях нервової системи та опорно-рухового апарату хворих.

Таким чином, механізм взаємодії "людина-кінь" треба ретельно вивчати, а для збереження здоров'я нації мати фінансову допомогу держави на розвиток іпотерапії, реабілітаційних центрів та кінного спорту для інвалідів.